

«На Южно-Українській АЕС з 9 по 11 липня працювали експерти німецького консорціуму «PLEJADES» та ДСП «Екоцентр». Продовжено роботу над проектом «Визначення форм відходів, що забезпечують безпечну переробку, зберігання та захоронення радіоактивних відходів (РАВ), які зберігаються на українських ядерно-енергетичних підприємствах». Проект реалізується в рамках Програми взаємодії з Європейською комісією «Інструмент співпраці з ядерної безпеки».

НОВИНИ ПІДПРИЄМСТВА

Експерти німецького консорціуму «PLEJADES» уже не вперше на ЮУАЕС. Проект технічної допомоги Євросоюзу, метою якого є вдосконалення системи поводження з радіоактивними відходами, що накопичуються на АЕС України, стартував восени минулого року.

Відповідно до вітчизняного законодавства, радіоактивні відходи, що утворюють атомні електростанції, тимчасово зберігаються у виробника до передавання на захоронення. Для зберігання відходів служать спеціальні об'єкти (сховища), які забезпечують їх ізоляцію від навколишнього середовища, фізичний захист і радіаційний моніторинг, а також можливість подальшого вилучення, переробки, перевезення та захоронення.

На ЮУАЕС продовжують працювати над вдосконаленням системи поводження з радіоактивними відходами

Згідно з правилами забезпечення радіаційної безпеки, рідкі радіоактивні відходи не можуть передаватися на довготривале зберігання та захоронення без додаткової переробки. В Україні технологію переробки цього виду відходів до стану, придатного для захоронення, поки не вибрано.

«У попередній візит на ЮУАЕС експерти знайомились з поводженням із відходами на нашому підприємстві. Визначились з існуючими потоками РАВ і окреслили проблемні: кубовий залишок, соляний сплав та іонообмінні смоли. Проблемні вони в якому плані? В Україні поки не визначено порядок подальшого поводження з цими потоками РАВ», - повідомив начальник цеху переробки радіоактивних відходів ЮУАЕС Андрій Красніков.

Нинішній стан поводження з радіоактивними відходами на українських ядерно-енергетичних підприємствах характеризується створенням сучасної інфраструктури та пошуком оптимальних шляхів зменшення їх обсягів. Якраз у цьому питанні Україні допомагає Єврокомісія, за кошти якої

фінансується проект. Експерти консорціуму «PLEJADES» мають зробити аналіз можливостей іммобілізації потоків відходів, що сформувалися, виробити технічні пропозиції щодо їх переробки, а також вказати шляхи мінімізації дозових навантажень на персонал.

«Працюючи над проектом, ми виконали аналіз проблемних потоків РАВ на всіх АЕС України. Зараз ми приїхали на ЮУАЕС, щоб розпочати відбір проб проблемних потоків. Наступним періодом буде отримання даних та їх аналіз. Южно-Українська АЕС надала можливість здійснити відбір проб найкращим чином, тому ми вирішили зробити пілотне випробування саме тут», - розповів експерт консорціуму «PLEJADES» Штефан Тірфельдт.

Підсумком проекту, який розрахований на три роки, стане вироблення методології переробки рідких радіоактивних відходів, яку можна буде застосовувати на всіх українських АЕС.

Олена РЕЗНИК

Об'єдналися заради розв'язання проблем зони спостереження

«Компанія Енергоатом, її профспілковий комітет, Українське ядерне товариство та громади зони спостереження Южно-Української атомної електростанції об'єднали свої зусилля щодо забезпечення збалансованого соціально-економічного розвитку території зони розташування ядерної установки. Було підписано декларацію про наміри щодо співробітництва. Відбуватиметься воно в рамках створення асоціації».

СПІЛЬНІ СПРАВИ

Як свідчить світовий досвід, такі асоціації успішно функціонують як у сусідніх країнах, так і в заоканських, зокрема, у Сполучених Штатах Америки. Це потужна сила, до якої прислухаються можновладці, що, у свою чергу, сприяє розв'язанню соціальних проблем територій зони розташування атомних електростанцій.

Необхідність в асоціації назріла і в Україні, адже проблеми територій не вирішуються роками, а всі ініціативи знизу так і залишаються ініціативами.

Свого часу генеральним директором Южно-Української АЕС Володимиром Лісниченком була започаткована ініціатива щодо збільшення суми соціально-економічної компенсації ризиків населенню зон спостереження з 1 відсотка до 2 від обсягу реалізованої атомними станціями продукції. Її було підтримано Миколаївською обласною радою. Але дійшовши до владних київських кабінетів,

вона, разом з більшістю інших місцевих ініціатив, почала з миром.

Мешканці зони ризику недоотримують навіть те, що мають згідно з законодавством. Цьогоріч сума, яку має сплатити Енергоатом до державного бюджету на потреби територій зон спостереження, становить 551 мільйон гривень, громади ж отримають лише 138. Один мільярд – саме стільки за останні роки держава заборгувала мешканцям за сусідство з АЕС, хоча оператор внески сплачує вчасно і в повному обсязі.

Представники громад зони спостереження озвучили ще одну болючу проблему. Створені об'єднані територіальні громади залишилися без коштів субвенції зони спостереження, адже досі не існує механізму її розподілу.

Ініціатор створення асоціації громад зони спостереження Южно-Української АЕС, директор департаменту комунікації НАЕК «Енергоатом», виконавчий секретар Громадської організації «Українське ядерне товариство» Данило Лавренов вбачає вихід у наданні зони спостереження спеціального економічного статусу.

Аби не відкладати справу у шухляду, під час зустрічі було обрано голову та співголову робочої групи зі створення Асоціації. Це заступник голови Костянтинівської селищної ради Ігор Латій та голова Арбузинської селищної об'єднаної територіальної громади Євген Травянюк.

«Це дуже важливий момент, адже Асоціація зможе не лише співпрацювати з АЕС, а й допомагати їй у вирішенні важливих питань. Така взаємодія сприятиме розвитку громад зони спостереження та вирішенню соціально-економічних проблем», - зазначив Ігор Латій. У свою чергу Євген Травянюк констатував: «Якщо не стукати, ніхто не відкриє. Ця Асо-

ціація дозволить піднімати знизу, від громад, усі болючі питання та передавати їх наверх, до центральних органів державної влади, щоб нас зрештою почули».

Більшість ініціатив зони спостереження можуть втілюватися у життя лише за їх підтримки на законодавчому рівні. За тиждень країна обирає депутатів Верховної Ради України. Під час зустрічі її учасники обговорили шляхи співпраці між обраними від виборчих округів зони спостереження народними депутатами з майбутньої асоціацією. Їх консолідовані зусилля мають стати запорукою соціально-економічного розвитку територій, де розташовані атомні електростанції.

Це лише перший крок. Ініціативу щодо створення асоціації буде розповсюджено на території розташування Рівненської, Запорізької та Хмельницької атомних електростанцій. Ігнорувати таку потужну силу буде важко, адже, як говорить народна мудрість, гуртом і батька легше бити. «Якщо до Миколаївщини приєднаються території, де розташовані інші АЕС України, може бути створено міцну та дієву організацію, що захищатиме інтереси громад регіонів присутності АЕС. Такі приклади є в інших країнах світу з розвинутою атомною енергетикою», - підсумував Данило Лавренов.

Галина НАЗАРОВА
Фото В.Зернопольського

« На Южно-Українській АЕС 10 липня пройшли наради ремонтного і оперативного персоналу. У їх перебігу підбили підсумки роботи за перше півріччя 2019 року, проаналізували хід ремонтної кампанії, заслухали інформацію про роботу Енергоатому в умовах нової моделі енергоринку. Участь в обох нарадах взяли директор з кадрів і соціальних питань ДП «НАЕК «Енергоатом» Григорій Муляр та голова профспілкової організації НАЕК «Енергоатом» Олексій Лич. »

ПІДСУМКИ

У першому півріччі 2019 року на Южно-Українському енергокомплексі вироблено 9 мільярдів 797 мільйонів кіловат-годин електроенергії, що склало 101,1% планового завдання. Виконано планово-попереджувальний ремонт (ППР) енергоблока №2. Завдяки злагодженій роботі термін ППР вдалось скоротити на 21 добу, що дозволило виробити додаткові 257,4 млн кВт-год. електроенергії. При цьому усі заплановані роботи з реконструкції і модернізації виконано у повному обсязі. Наразі ремонтні роботи тривають на енергоблоці №3. Він був зупинений 16 травня на ППР тривалістю 186 діб. За цей час планується виконати низку робіт, спрямованих на продовження строку експлуатації енергоблока. Наймасштабніші серед них – заміна конденсатора турбіни, модернізація системи радіаційного контролю, реконструкція обладнання другого каналу системи безпеки з модернізацією управляючої системи безпеки, а також заміна контрольно-розподільних пристроїв 0,4 кВ, трансформаторів власних потреб, кабельних ліній тощо. «На 56 добу ремонту ми повністю розібрали реактор, вивантажили активну зону, вивезли відпрацьоване паливо, провели корозійне обстеження парогенераторів, працюємо на турбінному обладнанні», - доповів учасникам ремонтної наради заступник головного інженера ЮУАЕС Ана-

толій Ілатовський. Він також наголосив, що майбутній ППР енергоблока №1 пересікається у часі з тривалою ремонтною кампанією третього енергоблока. Тож персоналу доведеться мобілізувати зусилля.

Високі показники роботи колективу експлуатаційників ЮУАЕС були відзначені на традиційній нараді оперативного персоналу. За звітний період не сталось жодних порушень у роботі енергоблоків та нещасних випадків. Зріс критерій ефективної взаємодії. Цього разу навіть не змогли визначити кращу зміну з культури безпеки. За показниками щоденного оцінювання лідирують одразу три наскрізних зміни.

Учасникам обох нарад була доведена інформація про функціонування нового ринку електроенергії в Україні. Відповідний закон вступив в силу з 01.07.2019. На НАЕК «Енергоатом» покладені соціальні зобов'язання. 90% електроенергії компанія має реалізувати за фіксованою ціною, і лише 10% продавати на вільному ринку. Наприклад, у липні ДП «НАЕК «Енергоатом» було відпущено 5 млрд 537 млн кВт-год. електроенергії. При цьому гарантованому покупцю продано 4 млрд 144,8 млн кВт-год. (75 %) за ціною 56,67 коп. (для забезпечення населення) та 828,8 млн кВт-год. (15%) - операторам систем розподілу і передачі, тобто Укренерго (для компенсації технологічних витрат) за такою ж ціною. Решту, 563,4 млн кВт-год. (10%) реалізували на вільному ринку по 1 грн 62 коп., таким чином, середня ціна електроенергії склала 71,4 коп. за кВт-год.

«В умовах нового енергоринку надзвичайно важлива планова стабільна робота, - наголосив генеральний директор ВП ЮУАЕС Володимир Лісніченко. - Сьогодні за аварійною заявкою виведено в ремонт енергоблок №1 ЗАЕС. Електроенергія, яку мав виробити цей енергоблок, вже продана. НАЕК «Енергоатом», щоб компенсувати недовиробіток, необхідно купувати електроенергію на балансуую-

На ЮУАЕС пройшли наради ремонтного і оперативного персоналу

му ринку за ціною, що складатиме близько 2 гривень. А це величезні збитки для компанії. Тож розумієте, наскільки важливе відповідальне ставлення як до ремонту, так і до експлуатації обладнання».

«Ми лише вчимося працювати в умовах нового ринку електроенергії. Проте позитивні тенденції вже помітні. І це дозволяє нам з оптимізмом дивитись у майбутнє, - продовжив тему голова профкому НАЕК «Енергоатом» Олексій Лич. - Ми проаналізуємо статистику, щоб визначитись, яким фінансовим ресурсом зможемо оперувати, щоб виконати ті соціальні зобов'язання, які не були передбачені в тарифі на електричну енергію. По-перше, це питання заробітної плати та організація корпоративного медичного страхування персоналу компанії».

Олексій Лич зазначив, що для стабільного функціонування атомної енергетики і її розвитку необхідні розуміння та підтримка на державному рівні. Понад 3 роки атомники чекали ухвалення Закону 3131, який дозволив реалізувати працівникам квартири у зведених новобудовах, 23 рази цей законопроект виносився на засідання Верховної Ради. Зараз ще вісім законопроектів стосовно поточної діяльності НАЕК «Енергоатом», що були підтримані профільними комітетами, знаходяться у Верховній Раді. Людей, які б розумілись на цих питаннях і любіювали їх, наразі немає. «Нинішні вибори до Верховної Ради – реальний шанс змінити ситуацію. На виборчих округах, де розташовані АЕС серед різноманіття кандидатів балотуються люди, які розуміються на проблемах атомної енергетики. Прошу звернути на це увагу», - зазначив Олексій Лич.

Олена РЕЗНИК

Подарунок від атомників

АЕС І ДІТИ

«Найцінніший плід здоров'я – можливість отримувати задоволення»

Мішель де Монтень

Вже багато років адміністрація та працівники Южно-Української атомної електростанції плідно співпрацюють із комунальним закладом «Центр соціально-психологічної реабілітації дітей Южноукраїнської міської ради» у декількох важливих напрямках роботи закладу. Одним із таких напрямків є оздоровлення наших вихованців у літній період.

Наші діти із величезним задоволенням проводять свій літній відпочинок в с. Коблево, де їх гостинно приймають в оздоровчому комплексі санаторного типу «Аннсвет». Цього року на оздоровлення на узбережжя Чорного моря поїхало аж 20 вихованців, що неабияк приємно вразило нас. Адже оздоровлення кожної дитини – це пріоритетне завдання для нас у літній період, враховуючи те, що більшість наших вихованців мають проблеми із здоров'ям і іншого шансу покращити свій фізичний й психічний стан та відпочити на морі в них просто не буде.

За 10 днів перебування в оздоровчому комплексі діти повністю насолодились прекрасним відпочинком – досхочу купалися в теплому морі, ніжилися під сонцем, дихали морським

повітрям, побудували сотні пірамід із піску, пробігли не один кілометр пляжем, ласували смачнючим морозивом. Від постійних прогулянок берегом моря діти отримували лише позитивні емоції, набиралися нових приємних вражень, що вкрай необхідно для наших вихованців. Діти проживали в умовах, які сприяли повноцінному оздоровленню – гарні комфортні двомісні номери, комплексне харчування, мережа комунікацій, сучасний дитячий та спортивний майданчики, гарні зони відпочинку.

Ми щиро дякуємо генеральному директору ВП «Южно-Українська АЕС» ДП НАЕК «Енергоатом» В.А. Лісніченку та колективу атомної електростанції, а також представникам профспілкового комітету АЕС, зокрема голові профспілкового комітету С.М.Сніткову, за надану можливість оздоровити двадцять наших маленьких вихованців. Діти мали змогу вкотре відчутти турботу дорослих, якої так мало було в їхньому житті, і це дуже

цінно як для них, так і для нас – тих хто ними опікується за вашої постійної участі, наші шановні атомники!

Ярослава МЕЛЬНИК, директор КЗ «Центр соціально-психологічної реабілітації дітей Южноукраїнської міської ради»

Оркестри Палацу культури ЮУАЕС здобули Гран-прі та перше місце на Міжнародному фестивалі

« Оркестри Палацу культури ЮУАЕС здобули Гран-прі та перше місце на Міжнародному фестивалі-конкурсі дитячої і юнацької творчості «Чорноморські зірки», що відбувся 17-23 червня в с.мт Кароліно-Бугаз Одеської області. »

ЗНАЙ НАШИХ!

Конкурс проводився у декількох номінаціях: вокал, хореографія, цирк, розмовний жанр, інструментальна музика, театри мод і модельні агентства. Учасники могли виступати у вікових категоріях від 3 до 25 років, а також у категорії «Професіонали».

В інструментальному жанрі брали участь 13 колективів, 2 з яких представляли ПК «Енергетик». Професійне журі високо оцінило виступи артистів з міста-супутника ЮУАЕС. Зразковий оркестр народних інструментів «Колорит» (керівник Оксана Пилипова) отримав Гран-Прі. До того ж творчий колектив отримав сертифікат на 1000 євро для участі в Міжнародному фестивалі, який відбудеться у Болгарії в 2020 році.

Перше місце - у народного інструментального ансамблю «Візерунки» (керівник Володимир Корольов). Крім того, під акомпанемент цього колективу представила натхненну програму українських пісень южноукраїнська співачка Ольга Сорокіна, яка теж отримала диплом 1 ступеня.

Фестиваль проводився Міжнародною громадською організацією «Європейська молодіжна ліга» за сприяння

«Всеукраїнської музичної спілки». Керівник зразкового оркестру народних інструментів «Колорит» Оксана Пилипова зазначає: «У конкурсі брали участь дивовижні колективи з усіх кінців України з дуже високим рівнем виконавської майстерності. Завдяки чудовій організації та гарному місцю проведення на березі Чорного моря, свято творчості пройшло в теплій дружній атмосфері».

Оксана ТОРГАНОВА

Флешмобом вшанували пам'ять Володимира Фукса

« 5 липня працівники ЮУАЕС флешмобом вшанували пам'ять колишнього генерального директора Володимира Фукса. 6 липня йому виповнилося б 90 років. »

ДО 90-РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ В.П. ФУКСА

За ініціативи Южноукраїнського відокремленого підрозділу громадської організації «Українське ядерне товариство» (ВП ГО «УкрЯТ») активісти, очільники профспілки та працівники ВП ЮУАЕС сфотографувалися на фоні вказівника «Вулиця Володимира Фукса». Його встановлено 2016 року на центральній під'їзній дорозі до АЕС на вшанування пам'яті людини, яка протягом 22 років очолювала колектив Южно-Українських атомників.

Під час заходу його учасники, які працюють на АЕС, та чие становлення як професіоналів відбувалося під керівництвом Володимира Фукса, поділилися своїми особистими спогадами.

Олексій Яцун, який багато років очолював енергоремонтний підрозділ (ЕРП) ВП ЮУАЕС, а зараз передає досвід та знання у якості провідного інструктора навчально-тренувального центру розповідає: «Контактувати з Володимиром Павловичем почав приблизно 1985 року, коли став заступником начальника цеху централізованого ремонту (тепер ЕРП). Володимир Павлович детально контролював кожний напрямок будівництва та експлуатації станції, тож ніщо не залишалося поза його увагою. Я пам'ятаю його як світлу, міцну, абсолютно впевнену в своїх силах людину, яка скрізь встигала, робила величезну роботу чи то у місті, чи то на станції. Це в той час був наш батько. Таких людей небагато. Я пам'ятаю його лише по доброму, хоч по різному бувало – деколи й отримував від нього на горіхи. Проте, жодних образ, бо все було дуже логічно, ми завжди чомусь навчалися».

Голова профспілки ВП ЮУАЕС Сергій Снітков був знайомий з Володимиром Фуксом з часів,

коли сам працював в школі спочатку вчителем, потім директором. Він згадує: «Мені довелося комплектувати прибудову до третьої школи. Тоді єдиним замовником і виконавцем робіт була атомна станція, тож довелося тісно співпрацювати з Володимиром Павловичем, його заступниками. Що можу сказати про нього? Він був людиною з великої літери. Для нього не існувало дрібниць. Йому небагато було як експлуатується АЕС, як живе місто. А добра традиція, яку він започаткував - засідання міського штабу, у яких брали участь керівники атомної станції та організації міста! На них обговорювали всі нагальні життєво важливі питання, які необхідно було вирішувати. Засіданням завжди передували об'їзди. Кожна ямка, кожна недобудова чи несанкціонований смітник фіксувалися, щодо них ухвалювалися рішення, і так щоп'ятиці. За виконанням пунктів протоколу уважно стежили, таким чином в місті підтримувалися чистота, порядок. Про працездатність Володимира Павловича, знає кожен, хто хоч раз з ним пересікався. О 6 ранку він вже був на роботі, а о 10 годині вечора залишався

на робочому місці. Всі, хто його знав, вважають його своїм учителем. Він залишиться в наших душах на довгий-довгий час. Вічна пам'ять цій світлій, добрій і щирій людині».

Організатор заходу з вшанування пам'яті Володимира Фукса, заступник голови ВП ГО «УкрЯТ» в Южноукраїнську Валерій Кичак, Южноукраїнський міський голова у 2005-2009 роках також ділиться споминами: «Я особисто дуже плідно працював з Володимиром Павловичем з 2005 по 2009 рік. Ми з ним практично кожного тижня їздили до Миколаєва на засідання комітетів, комісій обласної ради. Продовжували проводити штаби щоп'ятиці, які він започаткував ще у 80-і роки. Дуже часто зустрічалися, обговорювали різні питання. Я досі не можу зрозуміти, як йому на все вистачало часу. Він наприкінці майже кожного робочого дня приходив до міськвиконкому, розповідав, де і з ким зустрівся, які в нього є ідеї. З ним дуже цікаво було працювати. В пам'яті залишилися тільки найкращі спогади».

Оксана ТОРГАНОВА

Володимир Фукс із серпня 1976 року по березень 1998 року – директор ЮУАЕС, генеральний директор виробничого об'єднання та відокремленого підрозділу «Южно-Українська АЕС» ДП «НАЕК» Енергоатом». Під його керівництвом було введено в експлуатацію три енергоблоки ЮУАЕС. В.П. Фукс був нагороджений багатьма державними нагородами, носив звання «Почесний житель Южноукраїнська», «Заслужений енергетик України», «Заслужений працівник ЮУАЕС».

У листопаді 1997 року Володимира Фукса було визнано гідним персональної нагороди від міжнародної програми «Ертсмейкер» у номінації «За мудрість і гнучкість політики управління». Символи нагороди – кришталевий лицар і золотий нагрудний знак – стали свідченням його належності до співтовариства лідерів різних галузей промисловості, науки, культури та охорони здоров'я, яких відзначають щорічно в рамках цієї програми.

3 квітня 1998 року, залишивши посаду керівника Южно-Української АЕС, Володимир Павлович до останнього дня свого життя відстоював інтереси міста атомників як депутат обласної ради.

22 вересня 2015 року, на 87 році життя, Володимира Павловича не стало.

Ініціатива присвоїти одній з вулиць ім'я Володимира Фукса була запропонована трудовим колективом ВП ЮУАЕС і Українським ядерним товариством, віце-президентом якого багато років був Володимир Павлович. 1 грудня 2016 року міською радою Южноукраїнська було ухвалено відповідне рішення.

« 3 2017 року Україна взяла курс на деінституалізацію. Головна ідея цієї реформи – створити умови розвитку і виховання дітей, за яких потреба в інтернатах зникне взагалі. Сьогодні на Миколаївщині майже три тисячі дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, охоплено сімейними формами виховання. В області створено 155 прийомних сімей, 44 дитячі будинки сімейного типу (ДБСТ). Два з них нині успішно функціонують в Южноукраїнську. Це ДБСТ родини В'юнів та родини Арбузів. Ми відвідали один із них, завітавши до родини Арбузів. »

КУРС НА СІМЕЙНЕ ВИХОВАННЯ

В ГОСТЯХ У АРБУЗІВ

Дитячому будинку вже п'ять років. Його було створено у 2013 році на день Св. Миколая. У подружжя двоє своїх дорослих дітей та троє онучок. Марія Арбуз згадує, що спочатку думок про створення дитячого будинку не було. Все почалося з однієї дитини, у якої була сестричка. Отже, взяли обох. Потім ще, і ще. Нині у родині Арбузів одинадцять дітей. Дванадцята – найстарша вчиться у педагогічному училищі, але на вихідні приїжджає додому, до мами і тата.

Мати, Марія Вікторівна, каже: «Якщо комусь нудно, приходьте до нас». У родині Арбузів нудьгувати ніколи: там танцюють, співають, сміються, печуть смаколики. Батьки пишаються досягненнями своїх дітей і радо демонструють їх численні грамоти, кубки, медалі. У будинку виховуються переважно хлопчики. Разом із дівчатками вони віддають перевагу спорту, займаються футболом, грають у шахи, але більшість родини – каратисти.

Офіційно подружжя, які створили дитячі будинки сімейного типу, мають назву «батьки-вихователі». Але всі дванадцятьох вихованців звать Марію Вікторівну та Леоніда Миколайовича мамою і татом. «Це наші діти. Не має прийомних. Це суто наші діти. Наче ми їх народили. Тільки одні родяться малесенькі, а наші родяться крупними, Геракли, красиві, гарні. Це наш захист та опора. Що в них вкладемо, те й будемо мати», – каже Марія Арбуз.

ФОРМИ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ

В Україні багато дітей, які позбавлені батьківського піклування і на сьогодні виховуються в інтернатних закладах. Не всі з них можуть повернутися в сім'ї. Тому держава підтримує сім'ю, яка буде новою для дитини, що опинилась в складних життєвих обставинах. За словами директора Южноукраїнського Центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Алли Дизик, причин, через які діти залишаються без батьківського піклування, декілька. Це втрата батьків у трагічних обставинах, бідність, алко-и наркозалежність, безвідповідальне ставлення батьків до виховання дітей. Якщо бідність подолати можна через працевлаштування батьків, надання їм різних видів державних допомог, пільг або субсидій на житлово-комунальні послуги, то з алко- та наркозалежністю, безвідповідаль-

ністю боротися набагато складніше. Сьогодні у місті три сім'ї, щодо яких у суді розглядаються справи через ненадане виконання батьками своїх обов'язків. П'ятеро дітей можуть залишитися поза родиною.

Дитячий будинок сімейного типу – це лише одна з форм сімейного виховання дітей-сиріт та позбавлених батьківського піклування. Пріоритетною формою, за словами Алли Дизик, є усиновлення, де дитина набуває всіх прав рідної. Зберігається тайна усиновлення.

Ще один напрямок – це опіка та піклування. Діти влаштовуються в сім'ї до своїх родичів та близьких. Сьогодні в Южноукраїнську 75 дітей виховуються в опікунських сім'ях.

Прийомну сім'ю або дитячий будинок сімейного типу може створити як подружжя, так і людина, яка не перебуває у шлюбі. Таким сім'ям може надаватися службове житло, яке повністю облаштовується всім необхідним для життя. Родина отримує грошову підтримку на кожну дитину у розмірі двох прожиткових мінімумів та 35% від

Новою формою сімейного виховання є патронатна сім'я, у якій терміном до 3-х місяців влаштовується дитина. У випадках, коли дитині необхідно терміново вилучити з родини через загрозу її життю та здоров'ю, у патронатній сім'ї все повинно бути готовим для того, щоб у будь-який час її прийняти. Ще один вид допомоги дітям – наставництво. Це добровільна безо-

Марія Арбуз: «Це наші діти, наче ми їх народили»

загальної суми – на грошове забезпечення батьків-вихователів.

В місті є досвід, коли одна з форм сімейного виховання перетворювалась в іншу: прийомні батьки або всиновлювали дітей, або брали їх під опіку.

платна діяльність наставника з надання дитині, яка проживає у закладі, індивідуальної підтримки та допомоги, насамперед у підготовці до самостійного життя.

НЕ БОЯТИСЯ, А ЖИТИ ЖИТТЯМ ДИТИНИ

Якщо хтось замислюється над цими питаннями, але вагається, в якій спосіб він може допомогти дитині та реалізувати свій батьківський потенціал, в Южноукраїнському Центрі соціальних служб нададуть необхідну консультацію, допоможуть зважити всі «за» та «проти». У разі створення патронатної, опікунської, прийомної сім'ї та ДБСТ батьки не залишаються наодинці та можуть розраховувати на всебічну підтримку соціальних служб. Допомогає держава, місцева влада, адже мета у всіх єдина – зробити дитину, яка опинилась в складних життєвих обставинах, щасливою.

«Боятися не треба. Треба просто жити життям дитини, спочатку вникнути в її життя, проаналізувати, яке життя вона прожила, щоб ти хотів для себе на місці тієї дитини і вложити це в неї», – каже Марія Арбуз.

Галина НАЗАРОВА
Фото автора

